

Handläggare
Jonas Agerhed
50102

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2023-03-22

Ärendebeteckning
KS 2023/0069

Kommunstyrelsen

Månadsrapport efter februari 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar de negativa driftbudgetavvikelserna för servicenämnden, socialnämnden och Södermøre kommundelsnämnd. Respektive nämnd ska vid kommunstyrelsens sammanträde i maj i en fördjupad redovisning beskriva orsaker till avvikelserna och möjliga åtgärder med konsekvenser som nämnderna enligt regelverket för ekonomistyrning ska kunna vidta för att hålla tilldelade budgetramar.

I övrigt fattas inga beslut med anledning av månadsrapporten efter februari 2023.

Bakgrund

Enligt Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen efter februari och oktober. Rapporten ska kort och sammanfattande ge en översiktlig beskrivning av det ekonomiska läget avseende prognos för helårets resultat.

Månadsrapporten efter februari är årets första prognos och två månaders utfall finns som utgångspunkt för bedömningarna. Det innebär osäkerheter kring flera poster. I takt med att en allt större del av året förflyter bör prognossäkerheten successivt bli allt bättre.

Prognosen för årets resultat före extraordinära poster är -47 miljoner kronor (mnkr), vilket är 34 mnkr högre än det budgeterade resultatet på -81 mnkr.

Prognosen för de samlade investeringarna är 758 mnkr, vilket är 58 mnkr högre än de budgeterade 700 mnkr och innebär en genomförandegrad på cirka 108 procent.

Jonas Agerhed
Budgetchef

Bilaga

Kalmar kommuns månadsrapport efter februari 2023

Månadsrapport efter februari 2023

Kalmar kommun

Sammanfattning

Enligt Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning ska en månadsrapport redovisas till kommunstyrelsen efter februari och oktober. Rapporten ska kort och sammanfattande ge en översiktlig beskrivning av det ekonomiska läget avseende prognos för helårets resultat.

Månadsrapporten efter februari är årets första prognos och två månaders utfall finns som utgångspunkt för bedömningarna. Det innebär osäkerheter kring flera poster. I takt med att en allt större del av året förflyter bör prognossäkerheten successivt bli allt bättre.

Prognosen för årets resultat före extraordinära poster är -47 miljoner kronor (mnkr), vilket är 34 mnkr högre än det budgeterade resultatet på -81 mnkr.

Prognosen för de samlade investeringarna är 758 mnkr, vilket är 58 mnkr högre än de budgeterade 700 mnkr och innebär en genomförandegrad på cirka 108 procent.

Prognos driftredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
	2023	2023	
Kommunstyrelsen totalt	-792	-846	54
- varav kommunledningskontoret	-476	-474	-2
- varav överförmyndarnämnden	-11	-11	0
- varav exploateringsverksamhet	61	5	56
- varav gymnasieverksamhet	-365	-365	0
Kommunens revisorer	-3	-3	0
Samhällsbyggnadsnämnden	-45	-45	0
Servicenämnden totalt	-276	-273	-3
Kultur- och fritidsnämnden	-236	-236	0
Utbildningsnämnden	-1 215	-1 215	0
Omsorgsnämnden	-837	-837	0
Socialnämnden	-934	-916	-19
Södermöre kommundelsnämnd	-267	-260	-8
Summa nämnderna	-4 605	-4 630	25
Finansförvaltningen, övriga poster	-306	-311	6
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	✔ -4 911	-4 941	30
Skatteintäkter totalt	4 843	4 840	4
- varav skatteintäkter	3 817	3 827	-10
- varav generella statsbidrag och kommunal utjämning	1 026	1 012	14
Verksamhetens resultat	✔ -67	-101	34
Finansiella poster	21	21	0
- varav finansiella intäkter	61	61	0
- varav finansiella kostnader	-40	-40	0
Resultat efter finansiella poster	✔ -47	-81	34
Extraordinära poster (netto)	1 100	1 100	0
Årets resultat	1 053	1 019	34

Prognosförutsättningar

När coronapandemins effekter klingat av har det blivit de ekonomiska konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina som belastar ekonomin och skapar osäkerheter i framtagandet av prognoser. Höjda priser på livsmedel, energi och drivmedel driver

inflationen och tillsammans med efterföljande räntehöjningar belastar det kommunens kostnader samtidigt som skatteintäkterna påverkas negativt av en konjunkturedgång som ger färre arbetade timmar i samhället än annars.

Nämnderna

Nämndernas samlade prognostiserade budgetavvikelse är ett överskott gentemot budget på 24,7 mnkr. Justerat för exploateringsverksamheten visar nämnderna ett samlat underskott på 31,3 mnkr.

Prognosen för exploateringsverksamheten visar ett positivt resultat om 56 mnkr. Anledningen är höga intäktsnivåer för bland annat Ölandskajen, Tvättbjörnen (häktet), Snurrom och Flygstaden. De kommande åren, fram till 2027, prognostiseras exploateringsverksamheten med positiva resultat, vilket beror på att många av de i dagsläget pågående projekten avslutas vilket resulterar i höga nivåer av intäktsåterläggningar till driften. Prognosen för åren 2028 och framåt visar en avmattning av återföring av intäkter samt ökade kapitalkostnader genererade av höga investeringsnivåer, vilket medför en negativ resultatpåverkan.

- Omsorgsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden har en prognos i enlighet med budget.
- Kommunstyrelsen flaggar för ett underskott om 2 mnkr från trygghets- och larmcentralen.
- Servicenämndens prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 2,9 mnkr beroende på ökade livsmedelspriser i kostverksamheten.
- Socialnämndens prognostiserar är en negativ budgetavvikelse på 18,9 mnkr främst till följd social problematik med ökade placeringar inom barn och unga och missbruksvård, därtill ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Kostnadsökningar för hyror och el är en annan bidragande orsak.
- Södermöre kommundelsnämnd prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 7,5 mnkr. Det beror i huvudsak på den pedagogiska verksamheten med ökade kostnader för skolskjutsar, lokaler och personal utöver budget.

Finansförvaltning

Posten Finansförvaltningen, övriga poster innehåller främst pensionskostnader och centrala anslag för löneökningar och compensationer för ökade hyror och kapitaltjänstkostnader.

De samlade pensionskostnaderna bedöms få ett utfall som är cirka 20 mnkr högre än budget.

Övriga centrala poster bedöms samlat få ett utfall på cirka 26 mnkr lägre nettokostnader än budget. Då ingår att potten för oförutsedda utgifter i lågkonjunkturen om 30 mnkr inte används.

Samlade intäkter från skatt, utjämning och generella statsbidrag

Utifrån Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) senaste prognos om skatteunderlagets utveckling för 2023 blir de samlade intäkterna från skatt, utjämning och generella statsbidrag 3,5 mnkr högre än budgeterat.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Jämförelsestörande poster utgörs i huvudsak av realisationsvinster. Hittills under året har inga reavinster redovisats och prognosen sätts till noll. Den extraordinära intäkten om 1,1 miljarder kronor i form av utdelning från Kalmar Kommunbolag AB från försäljningen av KIFAB förväntas inkomma i enlighet med budget.

Finansiella intäkter och kostnader

Bedömningen av de finansiella intäkterna och kostnaderna är ett utfall i enlighet med budget.

Total prognos

Den totala prognosen för årets resultat är 1 053 mnkr, vilket är 34 mnkr högre än det budgeterade resultatet på 1 019 mnkr. Resultatet före extraordinära poster är -47 mnkr enligt prognosen, att jämföra med -81 mnkr enligt budget. Underskottet motsvarar en procent av de samlade intäkterna från skatt, utjämning och generella statsbidrag.

Prognos investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Prognos helår		Budget helår	Avvikelse
	2023	2023	2023	
Kommunstyrelsen totalt	668	609	609	59
- varav fastigheter	300	300	330	-30
- varav infrastruktur	131	131	141	-10
- varav exploateringsverksamhet	110	110	91	19
- varav övrigt	127	127	47	80
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	1	1	1	0
Servicenämnden totalt	61	61	61	0
- varav fastighet	37	37	37	0
- varav infrastruktur	7	7	7	0
- varav övrigt	17	17	17	0
Kultur- och fritidsnämnden	6	6	6	0
Utbildningsnämnden	10	10	10	0
Omsorgsnämnden	6	6	6	0
Socialnämnden	1	1	1	0
Södermöre kommundelsnämnd	5	5	5	-1
Summa investeringar	758	758	700	58
Genomförandegrad	108%			

Totalt visar prognosen för kommunen på ett utfall om 758 mnkr, vilket är ett överskridande av budgeten med 58 mnkr. För fastigheter under kommunstyrelsen visar prognosen på ett utfall om 300 mnkr för helåret, vilket är 30 mnkr under budget. Även infrastruktur visar på ett utfall som understiger budget med 10 mnkr. Avvikelseberor på tidsförskjutningar i projekten.

Exploateringsinvesteringarna prognostiseras med ett underskott för året med 19 mnkr. De pågående projekten förväntas uppgå till 40 mnkr och de planerade projekten förväntas uppgå till 70 mnkr. Prognosen för de pågående projekten har höjts beroende på kostnadsökningar. Prognosen för exploateringsinvesteringarna bygger på att de planerade projekten kan utföras under året. Vid förskjutning i tid kommer den ekonomiska prognosen att påverkas. Detta gäller även projekt inom fastighet/infrastruktur. Ökade kapitalkostnader till följd av den negativa avvikelsen för exploateringsinvesteringarna ska hanteras inom befintlig driftsram.

Kommunstyrelsens post Övrigt innefattar markförvärv, som under året beräknas bli högre än budget. Markförvärv genererar inte några avskrivningskostnader då mark anses vara en anläggning med obegränsad livslängd och bestående värde. Kommunen har bland annat förvärvat Harby 3:126, del av Krankelösa 2:2, del av Tomteby 2:4 och del av Åby 11:1, som kommer tillträdas under året. De negativa avvikelserna påverkar inte driftsramarna, eftersom exploateringsinvesteringarna ska hanteras inom befintlig driftsram och markinköpen inte genererar några avskrivningskostnader. Däremot påverkar den ökade investeringsnivån kommunens likviditet.

Vid kommande prognoser av investeringarna kommer detta följas upp särskilt för att se om några åtgärder behöver vidtas under året, beroende på hur prognoserna utvecklas. Sett över en tvåårsperiod (2022–2023) blir det inte någon negativ avvikelse mot budget, eftersom utfallet 2022 var 186 mnkr under budget.

Kommunstyrelsen

Prognosen för kommunstyrelsens driftredovisning per februari visar totalt ett överskott på 54,0 mnkr, som beror på att exploateringsverksamheten visar ett positivt resultat om 56 mnkr. Anledningen är höga intäktsnivåer för bland annat Ölandskajen, Tvättbjörnen (häktet), Snurrom och Flygstaden. Trygghet och säkerhet prognostiseras göra ett underskott om 2,0 mnkr. Anledningen är fortsatt högre kostnader än intäkter hos Trygghets- och larmcentralen (TLC).

Det finns vissa avvikelser mellan verksamheterna men negativa avvikelser förväntas i nuläget att vägas upp av positiva avvikelser. Det finns även en viss ovisshet gällande hur stor kostnaden för företagshälsovården kommer bli under 2023. Budgeten för Räddningsförbundet kommer att fastställas under året, vilket kan komma att leda till avvikelser.

Investeringsprognosen lämnar en negativ avvikelse på -99,0 mnkr, som beror på markinköp och exploateringsverksamhetens investeringar på grund av kostnadsökningar.

Samhällsbyggnadsnämnd

Till och med februari 2023 finns det mer eller mindre avvikelser inom alla samhällsbyggnadsnämndens verksamheter och helårsprognosen totalt för nämnden visar ett resultat lika med budget. Årets investeringsbudget kommer att användas för inköp av skrivare och ombyggnation av förvaltningens reception. Därutöver kommer mätningseenheten att köpa in mätinstrument samt eventuellt byta en mätningebil.

Serviceenämnd

Efter februari visar prognosen för serviceförvaltningen på ett underskott med 2,9 miljoner kronor för helåret, vilket kan härledas till högre livsmedelskostnader än budgeterat. Dock är osäkerheten i prognosen stor i och med det rådande ekonomiska läget med hög inflation. För att motverka prisutvecklingens påverkan justeras matsedlarna när priserna skenar på enskilda produkter. Ett ökat fokus läggs på ekonomin som följs upp på köksnivå för att

bromsa kostnadsutvecklingen. Prognosen är lagd utifrån att förvaltningen inte kommer att dra ner på kvaliteten på maten som serveras. Serviceförvaltningen planerar att göra investeringar enligt budget.

Kultur- och fritidsnämnd

Prognosen för helåret är att nämnden kommer klara sin budget om inget oförutsett inträffar. Nämnden kommer hålla sig inom de givna ramarna för investeringar. Inga kända avvikelser finns.

Utbildningsnämnd

Denna prognos ger ett resultat på +0 mnkr mot budget. På vissa enheter pågår arbete för att nå budget i balans. I slutet av mars/början av april träffar ekonomerna varje rektor för en mer grundlig genomgång av ekonomin. Då görs också en djupare genomlysning av de centrala verksamhetskostnaderna, statsbidrag och övriga centrala konton. I dagsläget ser investeringsbudgeten ut att räcka till.

Socialnämnd

Prognosen för socialnämnden efter februari visar ett underskott med -18,9 mnkr, varav -12,4 mnkr avser social problematik och -6,5 mnkr avser hyres- och elkostnader.

Kostnadsökningarna har tydliga kopplingar till de utmaningar som kommer sig av en växande stad, bl. a. syns en dramatisk ökning av våldsbrottslighet där vapen används. Den sociala problematiken har ökat under de senaste åren och är fortsatt märkbar under inledningen av 2023. Allt yngre personer dras in i gängkriminalitet. Det avspeglar sig ekonomiskt t.ex. i ett större antal placeringar både för barn och unga.

Det ökade trycket på socialtjänsten på grund av postpandemieffekter fortsätter också. Isolering från samhällets gemenskap har i flera fall lett till ett större behov av stöd. Fler personer befinner sig i tyngre missbruk och placering sker i stor omfattning i extern vård. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ligger fortsatt på en hög nivå vilket bl. a. beror på den förändrade riksnormen som ökat med 8,6% 2023.

Ett omfattande underskott på personalkostnader finns för ett vårdkrävande och komplext ärende. I övrigt syns en markant minskning av sjuklöne- samt övertidskostnader jämfört med samma period förra året.

Under 2023 förväntas kostnader för hyror och el öka med 6,5 mnkr, vilket ingår i det prognostiserade underskottet. Kompensation för dessa ökningarna finns inte med i budgetramen. Socialnämnden redovisade ett underskott 2022 vilket innebär att det inte finns någon möjlighet att inrymma dessa utökade kostnader inom tilldelad budgetram.

Åtgärder med konsekvenser

Socialförvaltningen möter ovan beskrivna utmaningar med ett större fokus på det förebyggande arbetet. Parallellt med det förebyggande arbetet krävs fokuserade

individ Anpassade insatser för de som behöver det mest. Samverkan med andra aktörer behöver också fortsätta utvecklas för att motverka utanförskap.

Socialnämnden förväntar sig en fortsatt effektivisering på lång sikt genom:

- att bromsa ökade behov av välfärd genom ett större fokus på förebyggande arbete
- arbetssätt och metoder som stärker den enskildes förmågor
- tillvaratagande av teknikens och digitaliseringens möjligheter
- samverkan mellan interna och externa verksamheter
- översyn och förbättring av prioriterade stödprocesser

Omsorgsnämnd

Omsorgsnämnden och KHS prognostiserar tillsammans och var för sig budget i balans. Omsorgsförvaltningen har sedan årsskiftet en processororienterad organisation. Omställning och utveckling pågår under årets inledande månader. Verksamheten bedrivs som planerat. Kostnadsökningar relaterade till inflationen kommer att följas nogsamt under året. Investeringsmedel planeras att förbrukas i enlighet med budget.

Södermøre kommunfelsnämnd

Södermøre kommunfelsnämnd prognostiserar en negativ budgetavvikelse för 2023 om 7,5 mnkr.

Kommundelskontor och nämnd samt kultur- och fritidsverksamheten prognostiserar underskott med 0,3 mnkr respektive 0,2 mnkr.

Omsorgsverksamheten prognostiserar att nå budget i balans för år 2023. Budget i balans kan nås med hjälp av den tillfälliga statsbidragsintäkten på 7,6 mnkr för minskat antal timanställda.

Den pedagogiska verksamheten prognostiserar underskott med 7,0 mnkr. Nytt avtal med Kalmar Länstrafik förväntas bidra till högre kostnader för skolskjuts under 2023 och en prognostiserad negativ budgetavvikelse med omkring 1,0 mnkr. Bidrag till fristående förskolor och skolor prognostiseras att överstiga budget med 3,0 mnkr.

Prognosen för personalkostnader inom den pedagogiska verksamheten överstiger budgeterad nivå med omkring 4,0 mnkr. För att möta ökade kostnader för lokaler och övriga kostnader behövde budgeten för personalkostnader minskas inför 2023. Vid ingången av 2023 var personalkostnadsbudgeten inom den pedagogiska verksamheten är 3,5 mnkr lägre än utfallet för personalkostnader år 2022.

Barn- och elevmätningarna tyder på att barn och elever i Södermöres enheter fortsatt ökar, vilket resulterar i en prognostiserad utökad budgettram för Södermöres enheter om 2,6 mnkr. Med den prognostiserade ramökningen är personalbudgeten till 0,9 mnkr lägre än utfallet för personalkostnaderna 2022. Årsarbetarna inom den pedagogiska verksamheten är 4,9

årsarbetare fler än vid samma tidpunkt föregående år. För att nå budget i balans 2023 behöver antal årsarbetare minska med omkring 12 årsarbetare.

Enligt rektorerna finns det många barn och elever med särskilda behov som behöver extra stöd både inom förskola och skola. Pedagogiska assistenter är en yrkesgrupp som har ökat de senaste åren tillsammans med barnskötare och barnassistenter för att möta dessa behov.

Utfallet för investeringsredovisningen visar ett överskott jämfört med budget om 0,5 mnkr. Överskottet beror på att tillbyggnaden av Ljungbyholmsskolan ännu inte har upphandlats. I budget finns 1,5 mnkr för inköp av inventarier till den nya skolbyggnaden som inte kommer nyttjas under 2023. Däremot kommer delar av budgetutrymmet användas till inventarier till nya moduler i Tvärskog.

Åtgärder med konsekvenser

Södermöre kommunalnämnd bedömer det inte som möjligt att under rådande omständigheter vidta åtgärder i den utsträckning som krävs för att uppnå budget i balans. Därtill inväntar nämnden pågående utredning avseende Södermöres resurser och strukturella förutsättningar. Nämnden ser att det är med utredningens resultat vid handen som förutsättningar finns för att ta korrekta beslut avseende åtgärder.